

Naam koorwerk: Ol' Man River

Genre: Negro spiritual

Componist: Jerome Kern (1885-1945) **Arrangement:** William Stickles

Koorwerk

"Ol' man River" (muziek van Jerome Kern, tekst door Oscar Hammerstein II) is een show tune van de [musical "show boat" uit 1927 die contrasteert met de strijd en de ontberingen van Afro-Amerikanen met de eindeloze, onbeheersbare stroom van de Mississippi-rivier. Het wordt gezongen vanuit het oogpunt van een zwarte stuwadoor (bevrachter van schepen) op een showboat, en is het beroemdste lied van de show.

Echter, de beroemdste vertolking ervan, een die vandaag nog steeds wordt opgemerkt, werd gezongen door Paul Robeson in de klassieke 1936 filmversie van Show Boat

Deze 'spiritual song' is de klacht van een negerslaaf, die geuit wordt tegenover de rivier de Mississippi, die de neger ziet als een oude man die maar rustig zijn gang gaat in onverstoordheid.

Langs deze rivier moesten de negerslaven hun zware arbeid verrichten, in het voorttrekken van zware boten (pulling boats), of bij de aardappel- (taters) en de katoenoogst (cotton). Zij (the niggers) werken maar, terwijl de blanken (the white folks) genieten (play). En dat nog wel tot de oordeelsdag (Judgement Day).

In zijn klacht geeft hij zichzelf en zijn medeslaven nog een goed advies: 'Ja, kijk niet op of om (don't look up and don't look down) en laat de blanke opzichter je niet toeschreeuwen (don't make frown)'. En: 'kniel maar neer en buig je hoofd (=wordt niet opstandig) en trek dat touw nou maar tot je erbij neervalt (until you're dead!)'.

Maar dan klinkt zijn smeekbede om verlost te worden: 'away from the Mississippi' en 'show me that stream called the river Jordan'. De rivier de Jordaan is voor de negerslaaf niet enkel de grens van het Beloofde Land, die de Joden moesten oversteken na hun verblijf in de woestijn, meer eerder persoonlijk hun dood en verlossing uit hun lijden. De klacht die onze negerslaaf uit tegenover de rivier haalt niets uit: 'Hij, de rivier, moet toch wel iets (van ons lot) weten (must know sump-in), maar zegt er niets van en rolt (stroomt) maar verder'. 'Hij poot geen aardappelen of plukt geen katoen, zoals wij, die na onze dood weer snel vergeten zijn. Wij zweten en zwoegen, leiden pijn en gaan kapot (you and me we sweat and strain...)'.

Trek die (rot)schuit nou maar en til die katoenbaal op; verdrink je smart (get a little drunk) en je komt in de bak (jail). En dan zijn slotklacht: 'Oh, ik wordt er zo moe van, ben moe van het steeds maar weer proberen, heb er genoeg van (tired of living) en ik ben bang om te sterven (feared of dying). Maar jij, oude man, jij gaat maar door alsof...?'

Beschrijving Componist

Jerome David Kern was een Amerikaanse componist van muziektheater en populaire muziek. Als een van de belangrijkste Amerikaanse theatercomponisten van het begin van de 20e eeuw schreef hij meer dan 700 liederen, gebruikt in meer dan 100 toneelwerken, waaronder klassiekers als "Ol' Man River". Hij werkte samen met veel van de toonaangevende librettisten en tekstschrijvers van zijn tijd, waaronder P. G. Wodehouse, en Ira Gershwin.

De inheemse New Yorker, Kern creëerde tientallen Broadway musicals en Hollywood-films in een carrière die meer dan vier decennia duurde. Zijn muzikale innovaties, bouwden voort op, vroegere muzikale theatertraditie. Hoewel tientallen Kern's musicals en musicalfilms hits waren, wordt alleen Show Boat, waarin Ol' man River, nu regelmatig nieuw leven ingeblazen. Nummers van zijn andere shows worden echter nog vaak uitgevoerd en aangepast. Veel van Kern's nummers zijn door jazzmuzikanten aangepast om standaard tunes te worden.

Luister en kijk <https://www.youtube.com/watch?v=KWdZ3ZrwW9c> (Paul Robeson)

Tekst en Vertaling: Zie volgend blad,

Tekst

Ol' man river, dat ol' man river
He mus' know sumpin', but don't say nuthin'
He jes' keeps rollin'
He keeps on rollin' along
Niggers all work on de Mississippi
Niggers all work while de white folks play
Pullin' dose boats from de dawn to sunset
Gittin' no rest till de judgement day
(Don't look up an' don't look down)
(You don' dar'st make de white boss frown)
(Bend your knees an' bow your head)
An' pull dat rope until you're dead)
Let me go 'way from the Mississippi
Let me go 'way from de white man boss
Show me dat stream called de river Jordan
Dat's de ol' stream dat I long to cross

Ol' man river, dat ol' man river
He mus' know sumpin', but don't say nuthin'
He jes' keeps rollin'
He keeps on rollin' along
(Don' plant taters, he don' plant cotton)
(And dem dat plants' em is soon forgotten)
(But ol' man river
(He jes' keeps rollin' along)
You an' me, we sweat an' strain
Body all achin' an' wracked wid pain
Tote dat barge! Lif' dat bale!
Git a little drunk an' you lands in jail
Ah gits weary an' sick of tryin'
Ah'm tired of livin' an' skeered of dyin'
But ol' man river
He jes' keeps rolling' along

Nederlandse vertaling

Oude rivier , die oude rivier
Hij weet van ons lot, maar zegt niets
Hij blijft 'rollen'
Hij blijft maar langs rollen
Negers werken allemaal aan de Mississippi
Ze doen al het werk terwijl de blanke mensen
spelen en
trekken zware boten van de dageraad tot
zonsondergang
Ze hebben geen rust tot de dag des oordeels
Kijk niet omhoog en kijk niet omlaag
Voorkom dat de blanke baas je toeschreeuwt
Buig je knieën en buig je hoofd
En trek dat touw tot je erbij neervalt
Bevrijd me van de Mississippi
Laat me gaan van de blanke baas
Toon me die stroom genaamd de rivier de Jordaan
Dat is de oude stroom die ik graag wil oversteken

Oude rivier, die oude rivier
Hij weet van ons lot , maar zegt niets
Hij blijft 'rollen'
Hij blijft maar langs rollen
Hij plant geen aardappels, hij plant geen katoen
zoals wij , die na onze dood weer snel vergeten zijn
Maar de oude rivier (Hij blijft 'rollen')
Jij en ik, we zweten en zwoegen
Het lichaam wordt een wrak en geeft veel pijn
Trek die (rot)schuit maar en til op die baal!
Een beetje dronken en je belandt in de gevangenis
Ik wordt er moe en ziek van het steeds weer even
proberen
Ik heb er genoeg van en ben bang om te sterven
Maar jij oude rivier , gaat maar door met rollen